

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้าน การก่อการร้าย

จตุพจน์ ปิยัมปุตระ*

ปัญหาความยากจน ชีวิตความเป็นอยู่ และความแตกต่างในความเชื่อของศาสนา และการเมืองเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพยายาม นำเงื่อนไขต่างๆ เหล่านั้นไปสู่ปัญหาการก่อการร้าย ซึ่งภาครัฐ และหน่วยงานราชการต่างๆ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา และพยายามป้องกันมิให้เกิดการก่อการร้าย ซึ่งการต่อต้านการก่อการร้ายนั้น มีหน่วยงานหลักที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดี ดำเนินการและรับผิดชอบ แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชนของตนเอง น่าจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะสามารถเป็นเกราะป้องกันภัยจากการก่อการร้ายหรืออาชญากรรมที่แฝงตัวอยู่ในชุมชน

ดังนั้น การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อให้ปลอดจากภัยคุกคามของการก่อการร้าย

จึงเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบายให้สร้างเครือข่ายประชาชนเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย โดยให้ประชาชนช่วยเป็นหูเป็นตา สังเกตสิ่งผิดปกติหรือเหตุน่าสงสัย ในชุมชนของตนเองและแจ้งทางราชการ ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงได้ร่วมมือกันจัดทำคำแนะนำ เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้กับประชาชนเพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงภายในของประเทศ

คำแนะนำสำหรับผู้ประกอบการและประชาชน เพื่อช่วยตรวจสอบและแจ้งกรณีมีสิ่งผิดปกติหรือเหตุน่าสงสัยในการก่อการร้าย

จากพฤติกรรมของผู้ก่อการร้าย หากผู้ประกอบการกิจที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ ได้ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบและการสังเกตพฤติกรรมของชาวต่างประเทศที่น่าสงสัย

* ภูมิจานประมาณสถานการณืดานการช่าว สำนักรงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ก็จะเป็นการป้องกันการก่อเหตุของผู้ก่อการร้ายได้ สิ่งที่อยู่ประกอบธุรกิจควรปฏิบัติ มีดังนี้

1. ผู้ประกอบธุรกิจ โรงแรม, คอนโด-มิเนียม, อพาร์ทเมนท์, บ้านเช่า หรือเกสต์เฮ้าส์

1.1 พนักงานต้อนรับ ควรตรวจสอบหนังสือเดินทางเบื้องต้นว่า รูปถ่ายตรงกับตัวผู้ถือหรือไม่ หรือมีความผิดปกติในหนังสือเดินทางหรือไม่ จากนั้นจดนามผู้พักให้ถูกต้อง บันทึกหมายเลขหนังสือเดินทาง วันเดือนปีเกิด และสัญชาติให้ถูกต้อง หากมีรายใดที่ต้องสงสัย ให้สำเนาหนังสือเดินทางไว้และแจ้ง/ส่ง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อตรวจสอบต่อไป

1.2 พนักงานฝ่ายอื่นๆ ก็ช่วยกันสังเกตพฤติกรรมได้ เช่น

1.2.1 พนักงานทำความสะอาด ห้องพักอาจเห็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบวัตถุระเบิด เช่น สายไฟ นาฬิกาปลุก ถ่านไฟฉาย หรือหนังสือความรู้เกี่ยวกับวัตถุระเบิดหรือแผนที่สถานที่ต่างๆ ที่เป็นลายมือวาดไว้ ก็ควรแจ้งผู้จัดการให้ติดต่อเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ

1.2.2 พนักงานรักษาความปลอดภัย (รปภ.) อาจเห็นชาวต่างชาติเดินสำรวจสถานที่ภายในโรงแรม โดยถ่ายภาพหรือวิดีโอ ก็ควรจดจำและแจ้งให้ผู้จัดการทราบเพื่อตรวจสอบว่า พักอยู่ห้องใด เป็นใครบ้าง เพื่อสังเกตการณ์โดยละเอียดต่อไป

2. ผู้ประกอบธุรกิจบาร์ ดิสโก้เธค ร้านอาหาร

2.1 หากพบว่า ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวหนึ่งหลวมๆ ไม่สิ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งเหลว เบียร์ แต่ไม่ดื่ม หรือดื่มเล็กน้อย และมีท่าทางสังเกตภายในสถานที่อย่างผิดปกติ ก็ควรสงสัย และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบ

2.2 พนักงานหน้าร้าน ควรช่วยสังเกตบุคคลภายนอกร้าน โดยเฉพาะฝั่งตรงข้ามว่า มีบุคคลใด มาสังเกตการณ์ในลักษณะตรวจสอบสถานที่โดยถ่ายภาพหรือวิดีโอหรือไม่ ถ้ามีให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมาตรวจสอบ

2.3 พนักงานหน้าร้าน ควรหมั่นสังเกตรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ ที่มาจอดหน้าร้านโดยไม่มีเจ้าของอยู่และทิ้งไว้เป็นเวลานาน ก็ควรแจ้งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ และหมั่นตรวจ ถังขยะ กระดาษคั่นไม้หน้าร้าน หรือใกล้เตียง และตู้โทรศัพท์สาธารณะ ว่ามีการนำวัตถุต้องสงสัยหรือระเบิดแสวงเครื่องมาวางหรือใส่ ซุกซ่อนไว้หรือไม่

3. ผู้ประกอบธุรกิจที่พักอาศัย ห้างสรรพสินค้า หรือสถานประกอบการที่มีพื้นที่รับผิดชอบ ก็ควรปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ 2.2 และ 2.3 และหมั่นให้เจ้าหน้าที่ รปภ. ตรวจสอบรอบบริเวณสถานที่ การบันทึกหมายเลขทะเบียนรถยนต์ที่ผ่านเข้า-ออก ทุกคันช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่จอดทิ้งไว้เป็นเวลานาน

4. ผู้ประกอบธุรกิจจำหน่ายเคมีภัณฑ์ ควรบันทึกหลักฐานประจำตัวของคนต่างด้าวที่มาติดต่อซื้อสารเคมี ที่ใช้เป็นส่วนผสมของวัตถุระเบิดได้ หรือสารเคมีที่เป็นพิษ หากไม่ใช่ลูกค้าประจำ หากเป็นคนไทยที่ถูกเฝ้ามาซื้อโดยไม่มีความรู้เรื่องสารนั้น ก็น่าสงสัย นอกจากนั้นการซื้อในปริมาณมากๆ ก็ควรตั้งข้อสังเกตไว้ หรือไม่มากแต่บ่อยๆ ให้รีบรายงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ

5. ผู้ประกอบธุรกิจให้เช่ายานพาหนะทุกชนิด เช่น รถยนต์ เครื่องบิน และเรือยนต์ ควรบันทึกหลักฐานของคนต่างด้าวไว้โดยละเอียด ถ่ายภาพหนังสือเดินทางไว้

และสอบถามวัตถุประสงค์ที่มาเช่า หากเช่ารถตู้หรือรถบัสก็ควรตั้งข้อสังเกตไว้ หรือ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบต่อไป หรือคนไทยซึ่งมาเช่าแทนผู้อื่น

6. ประชาชนโดยทั่วไป

ควรสังเกตบุคคลต่างด้าวที่พบเห็นหรือบุคคลที่นำส่งสียที่มากักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ว่ามีลักษณะที่มาเตรียมการก่อการร้ายหรือไม่ หากสงสัยก็ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปตรวจสอบ

การตรวจสอบผู้ก่อการร้าย

1. การสังเกตลักษณะทั่วไปของผู้ก่อการร้าย

1.1 การแต่งกายแบบปกติทั่วไป แต่อาจจะปกปิดใบหน้า สวมหมวก ใส่แว่น

1.2 พยายามอำพราง ปกปิดใบหน้า ที่ชัดเจนของตนเอง

1.3 มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 20-40 ปี

2. การปฏิบัติตัวของผู้ก่อการร้าย

2.1 หากเข้ามาในสถานที่จะนั่งหลบมุม หากอยู่นอกสถานที่จะยืนสังเกตการณ์ สังเกตขำ หรือด้านหน้าสถานที่

2.2 การตรวจสอบสถานที่เป้าหมายที่ผู้ก่อการร้ายจะโจมตี ผู้ก่อการร้ายจะใช้เครื่องถ่ายวิดีโอ, กล้องถ่ายภาพขนาดเล็ก ซึ่งไม่อาจสังเกตได้ง่าย และทำที่เหมือนนักท่องเที่ยวทั่วไป

2.3 ผู้ก่อการร้ายที่มาสำรวจสถานที่อาจจะมาคนเดียว หรือมีเพื่อนอีก 1-2 คน

2.4 การจับจ่ายใช้สอย จะใช้เงินสด ไม่ใช้บัตรเครดิต เพื่อยากแก่การตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่

2.5 สายตาสอดสาย มักพูดจากระซิบกระซาบกันเอง

2.6 สอบถามในสิ่งที่ต้องการรู้ เช่น สถานที่นั้นมียกห้องเที่ยวมากหรือไม่ เป็นชาติใด เวลาใดที่มีผู้คนมาก

2.7 หากถูกถามเรื่องสัญชาติหรือที่พัก มักอึกอักหรือมีอาการลังเลหรือพูดเล็กน้อยเพื่อกินหาคำตอบ

2.8 อาจใช้วิธีวัดขนาดสถานที่ ด้วยการ เดินไปเดินมา เพื่อบันทึกจำนวนก้าว

2.9 จงใจหลงทางเพื่อดูส่วนอื่นๆ เช่น เดินหลงเข้าไปในครัวหรือหลังร้าน เพื่อดูสถานที่ติดตั้งและขนาดถังก๊าซ หรือหาทางหนีทีไล่ เมื่อยามคับขัน เช่น ตรวจตราหน้าต่างห้องน้ำ ห้องครัว เป็นต้น

2.10 หากสถานที่นั้นติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด จะให้ความสนใจเป็นพิเศษ และตรวจดูว่ากล้องนั้น สายไปมาหรือไม่ มีกล้องอื่นๆ ในที่นั้นหรือไม่

2.11 จะให้ความสนใจมีหูจูกุ เจ้าหน้าที่ยามหน้าประตู (ถ้ามี) เพื่อสังเกตการปฏิบัติงาน การตรวจคนเข้าออก ว่าจะให้ความสนใจเรื่องอะไร หรือคนลักษณะใดเป็นพิเศษหรือไม่

2.12 สนใจ หลับ ซอก มุม หรือที่ลับตาต่างๆ ที่สามารถหลบซ่อนสิ่งของ (เช่นระเบิด) ไว้ได้ โดยไม่มีผู้สังเกตเห็นชั่วระยะเวลาหนึ่ง

2.13 มักจะปรากฏตัวเป็นห้วงเวลา เช่น วันเว้นวัน หรือ วันจันทร์, พุธ, ศุกร์, เสาร์ แต่จะต่างเวลากัน เช่น วันจันทร์ จะมาเวลา 09.00, 21.00, 23.00 เป็นต้น

2.14 ถ้าถูกจับตามอง จะยกเลิกการปฏิบัติทันที แล้วปลีกตัวหนีหายไป

3. ลักษณะนิสัยของผู้ก่อการร้าย

3.1 ถ้าเข้าพักที่ใดก็มักจะทำเก็บตัวอยู่ในห้อง นอกจากเวลาออกไปปฏิบัติงาน และจะไม่พูดจาหรือสูงส่งกับใคร ค่อนข้างเยียบขีมน

3.2 ไม่ใช่โทรศัพท์จากห้องพัก นิยมใช้โทรศัพท์มือถือแบบวันทูคอล หรือมือถือที่ให้คนไทยช่วยซื้อให้

3.3 มีความระมัดระวังสูง ชอบสังเกตรอบๆ ตัว เวลาเดินทาง

4. สิ่งที่คนร้ายใช้ก่อเหตุ

4.1 ส่วนใหญ่เป็นวัตถุระเบิด ซึ่งทำการประกอบโดยจะใช้อุปกรณ์ ได้แก่ ถ่านไฟฉาย สายไฟฟ้า เพจเจอร์ โทรศัพท์มือถือ รวมทั้งสารเคมีต่างๆ ที่สามารถใช้ประกอบกันเป็นวัตถุระเบิดได้ ดังนั้นถ้าพนักงานโรงแรมหรือสถานที่พักอาศัยของชาวต่างชาติ เห็นชาวต่างชาติที่เข้าพักซื้ออุปกรณ์เหล่านี้ หรือมีไว้ในห้องพัก ก็ควรสงสัยและแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปตรวจสอบ

4.2 รถยนต์ รถบรรทุกที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด รถบรรทุกแก๊ส สารไวไฟ สารเคมีจะเป็นรถที่ถูกขโมยมาแล้ว นำมาจอดไว้ใกล้เคียงกับสถานที่เป้าหมาย ถ้าพบเห็นรถยนต์ที่

ไม่เคยจอดใกล้สถานที่ และจอดเป็นระยะเวลานานผิดสังเกตควรแจ้งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ (อาจใช้รถจักรยานยนต์ได้)

5. การใช้หนังสือเดินทางปลอม

หากพนักงานโรงแรมที่เข้าพักมีความรู้ในการดูหนังสือเดินทาง หรือใช้ความสังเกตจะทราบว่าเป็นการปลอม เช่น

5.1 รูปถ่ายไม่เหมือนตัวผู้ใช้

5.2 มีร่องรอยการแก้ไข/ความผิดปกติ ในหนังสือเดินทาง ตรงที่ติดรูป หรือตัวประทับต่างๆ หากพบควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปตรวจสอบ

5.3 ใช้หนังสือเดินทางของคนตะวันตก ยุโรป อังกฤษ อเมริกา หรือออสเตรเลีย แต่พูดภาษาอังกฤษ ได้ไม่ดี ก็ควรสงสัยไว้ก่อน

5.4 รายละเอียดไม่สัมพันธ์กัน เช่น อายุมาก แต่รูปถ่ายเป็นวัยรุ่น เป็นต้น

ลักษณะที่เตรียมมาก่อการร้ายสังเกตได้จากการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ในลักษณะปกปิดซ่อนเร้น ลับๆ ซ่อนๆ ไม่ต้องการสูงส่งกับใคร หรือสูงส่งแค่น้อย พยายามเลี่ยงการเข้าสังคม หรือไม่เต็มใจคบหาโดยไม่มีเหตุผลอันควร